

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

STRATEGI

2010-2014

Fastsatt av Finanstilsynets styre 24. november 2010

VERDIER

Ved å bidra til finansiell stabilitet og velfungerende markeder spiller Finanstilsynet en viktig rolle for næringsliv og forbrukere i Norge. Vår gjennomslagskraft og uavhengighet krever at alle ansatte opptrer med integritet og har høy etisk standard. I vårt arbeid og i møte med andre, skal vi være:

FAGLIG DYKTIGE OG FRAMTIDSRETTEDE

- Vi skal forstå komplekse sammenhenger og risiko.
- Vi skal stille høye krav til egne vurderinger og vedtak.
- Våre beslutninger skal være fattet på et faglig godt og objektivt grunnlag.

ENGASJERTE OG MODIGE

- Vi skal utfordre vurderinger og standpunkter internt.
- Vi skal ha mot til å fatte og stå lojalt bak vanskelige beslutninger.
- Vi skal ha vilje og evne til å forstå og tilpasse oss endringer.

PÅLITELIGE OG TYDELIGE

- Våre vedtak skal være forutsigbare og sikre likebehandling.
- Vi skal formidle våre vurderinger og vedtak på en tydelig måte.
- Vi skal ta ansvar for våre beslutninger og resultatet av disse.

ÅPNE OG LYDHØRE

- Vi skal ha god dialog med tilsynsenheter, bransjeorganisasjoner, myndighetsorganer, forbrukere og andre interessenter.
- Vi skal møte interessenter som ønsker samtale eller diskusjon med oss om saker som er relevante for vårt arbeid.
- Vi skal innrette oss slik at offentligheten har tillit til våre vurderinger og beslutninger.

FORORD

Finanstilsynet går hvert fjerde år gjennom strategien sin slik at mål og virkemidler best mulig er tilpasset de utfordringene som tilsynet møter. Det er gjennomført en bred kartlegging av de endringene som kan forventes i markeder og i lovbestemte rammebetingelser. Videre er det innhentet erfaringer og synspunkter fra virksomheter under tilsyn og fra samarbeidspartnere. Strategien er utgangspunktet for tilsynets årlige virksomhetsplaner, og den blir også iverksatt gjennom disse planene.

Det lovmessige grunnlaget for tilsynets virksomhet er gitt gjennom finanstilsynsloven:

Tilsynet skal se til at de institusjoner det har tilsyn med virker på hensiktsmessig og betryggende måte i samsvar med lov og bestemmelser gitt i medhold av lov samt med den hensikt som ligger til grunn for institusjonens opprettelse, dens formål og vedtekter.

Finanstilsynet viderefører hovedmålene om **å bidra til å sikre finansiell stabilitet og velfungerende markeder**. Hovedmål, delmål og utforming av virkemidler og tiltak på ulike områder må ses i sammenheng. Finanstilsynet vil søke å ivareta hensyn både til forbrukere, andre aktører og til samfunnet som helhet.

Årene som kommer vil bli preget av at verden har opplevd den største finanskrisen siden 1930-tallet. Det er et betydelig behov for å forbedre regelverk og tilsyn i mange land. Nye internasjonale forpliktelser vil stille krav til Finanstilsynet, både når det gjelder regelverksarbeid, rapportering, operativt tilsyn og samarbeid med utenlandske tilsynsorganer. Samtidig som Finanstilsynet må kunne følge

opp de nye forpliktelsene, er det viktig å sikre nødvendig overvåking og forebygging av risiko i markeder og enkeltinstitusjoner.

Det er behov for særlig oppfølging av finansnæringens informasjon og rådgivning til forbrukere om sparing, låneopptak og investeringer, og på den måten legge til rette for gode spare- og investeringsbeslutninger. Hovedansvaret for beslutningene må hvile på forbrukerne selv.

Mange av de nye oppgavene vil være ressurskrevende. Finanstilsynet kan likevel ikke regne med like sterk vekst som i de senere årene. Det vil derfor være nødvendig både å effektivisere virksomheten og å akseptere at ikke alle oppgaver kan gis like høy prioritet.

Finanstilsynet har i sin tilsynsvirksomhet utviklet en arbeidsform preget av dialog og kontakt med virksomheter under tilsyn, både gjennom bransjeorganisasjoner, møter og annen kontakt med institusjoner. Finanstilsynet vil bygge videre på denne dialogmodellen også i årene som kommer. Tilsynet kan imidlertid bare løse sine oppgaver ved også å følge opp uforsvarlig risikotaking og regelbrudd med kritikk og sanksjoner. Etterlevelse av lover og regler og effektiv håndheving av disse er derfor en viktig oppgave for Finanstilsynet.

Oslo 24. november 2010

Endre Skjørestad
Styreleder

Bjørn Skogstad Aamo
Finanstilsynsdirektør

FINANSTILSYNETS MÅL

HOVEDMÅL

Finanstilsynets hovedmål er å bidra til finansiell stabilitet og velfungerende markeder.

DELMÅL

1. Solide og likvide finansinstitusjoner
2. God overvåking av risiko i økonomi og markeder
3. Forbrukerbeskyttelse gjennom god informasjon og rådgivning
4. Egnede ledelse og tilfredsstillende virksomhetsstyring i foretakene
5. Robust infrastruktur som sikrer betryggende betalinger, handel og oppgjør
6. Tilstrekkelig og pålitelig finansiell informasjon
7. God markedsatferd
8. Effektiv krisehåndtering

HOVEDMÅL

Finanstilsynets hovedmål er å bidra til finansiell stabilitet og velfungerende markeder. Bak målene ligger det viktige samfunnsøkonomiske hensyn. Finansiell stabilitet og velfungerende markeder er nødvendig for å sikre tillit til det finansielle systemet, en stabil økonomisk utvikling og for å beskytte brukerne av finansielle tjenester.

I det finansielle systemet stilles kapital fra husholdninger, private foretak og stater med spareoverskudd til rådighet for sektorer med spareunderskudd og investeringsmuligheter. Aktørene justerer risikonivået basert på evne og vilje til å bære risikoen. Det finansielle systemet bidrar til å øke effektiviteten i fordelingen av samfunnets ressurser og til økonomisk vekst.

Finansiell stabilitet innebærer at det finansielle systemet kan håndtere forstyrrelser og uventede sjokk og utføre sine funksjoner slik at det ikke oppstår store, negative konsekvenser for resten av økonomien. Velfungerende markeder bidrar til effektiv fordeling og prising av kapital og risiko. Det er nær sammenheng mellom finansiell stabilitet og velfungerende markeder. Uten finansiell stabilitet kan ikke markedene fordele kapital og risiko på en effektiv måte. Dersom fordelingen av kapital ikke skjer på en effektiv måte, og risiko blir feilpriset, kan dette skape finansiell ustabilitet.

Finanskrisen avdekket store mangler ved blant annet regulering og tilsyn av finansnæringen i mange land, og svakheter i mange finansinstitusjoners risikostyring og virksomhetsutøvelse. Dette har svekket troen på markedenes selvregulerende evne og ført til omfattende forslag til reformer av regelverk og tilsyn. I utformingen av regelverket veies fordelene av lavere risiko for finansiell ustabilitet mot økte kostnader knyttet til den strengere reguleringen.

Finansiell stabilitet

Finansinstitusjoner, finansmarkeder og den finansielle infrastrukturen utgjør til sammen det finansielle systemet. Stabilitetsproblemer kan ha sitt opphav i hver av disse delene, men vil ofte utspille seg og forsterkes gjennom et samspill mellom flere deler av systemet.

Problemer i enkeltinstitusjoner, særlig i de større finansinstitusjonene, kan føre til smittevirkninger til andre institusjoner.

Makroøkonomiske sjokk rammer flere institusjoner samtidig, og har ofte hatt sitt opphav i ubalanser som har bygget seg opp over tid. For sterk vekst i eiendoms- og aksjepriser og for lave lånekostnader kan føre til for høyt konsum, for høye investeringer og for store låneopptak. Utvikling av store ubalanser og bobler i finans-, vare- og eiendomsmarkedene er historisk sett en av de største truslene mot finansiell stabilitet. Når bobler sprekker, vil effekten slå direkte og

umiddelbart inn i økonomien, og i verste fall kan den bevege seg inn i en selvforsterkende negativ spiral.

I internasjonale fora har makrotilsyn («macroprudential supervision») fått en mer framtrepende rolle. Erfaringene fra krisen var at myndighetene i for liten grad hadde oppmerksomhet på utvikling av systemrisiko og mulige tiltak som kunne redusere slik risiko. Finanstilsynet har lang erfaring med makroøkonomisk overvåking og vurderinger av spørsmål knyttet til finansiell stabilitet. Det er viktig at virkemidler som bygger på makrotilsyn er samordnet med virkemidler som benyttes innenfor tilsynet med enkeltinstitusjoner. Finanstilsynet er godt rustet til å videreutvikle makrotilsynet, blant annet på grunnlag av systematiske undersøkelser og gjennom tilsynet med institusjonene i finansmarkedene. Når det gjelder bruk av virkemidler for å redusere systemrisiko, må dette skje i samarbeid med Finansdepartementet og Norges Bank.

Utvikling av stabilitetsproblemer skaper ofte generell tillitssvikt fordi det er usikkerhet om problemenes art eller omfang, og fordi det på forhånd kan være vanskelig å vite hvilke institusjoner som er mest utsatt. Det vil også oppstå fare for tillitssvikt og stabilitetsproblemer dersom infrastrukturen i det finansielle systemet ikke fungerer godt.

Ettersom det finansielle systemet har stor betydning for den realøkonomiske utviklingen, er institusjonene underlagt et omfattende regelverk. Regulering av og tilsyn med institusjonenes kapitaldekning, likviditet, risikostyring og garantiordninger for innskudd gir også forbrukerne trygghet for bankinnskudd, forsikringskrav og pensjoner.

Velfungerende markeder

Konkurranse og informasjon er grunnleggende for effektivt fungerende markeder. I et velfungerende marked reflekterer markedspriser og markedrenter de underliggende økonomiske forholdene, usikkerheten i økonomien og markedsaktørenes risikotoleranse. For sterk prisøkning kan skyldes for optimistiske vurderinger av den framtidige økonomiske veksten eller undervurdering av risikoen. For sterk prisøkning blir ofte fulgt av for store prisfall. Irrasjonell prising og for lave eller for høye risikopremier bidrar til å forsterke svingningene i økonomien og fører til redusert effektivitet i allokeringen av kapital og risiko.

Et velfungerende marked forutsetter god likviditet, tilstrekkelig størrelse og lave transaksjonskostnader. Dette gjelder for bank-, forsikrings-, eiendoms-, verdipapir- og råvaremarkedene. I et velfungerende kapitalmarked blir risiko fordelt slik at de aktørene som er best i stand til å bære ulike risikotyper, bærer den, mens aktører

som ikke ønsker å ta på seg en spesiell type risiko, kan sikre seg mot risikoen. Tilgang til et bredt sett av finansielle instrumenter og risiko-diversifisering, slik som for eksempel plasseringer i verdipapirfond, livsforsikringselskaper og pensjonskasser, bidrar til økt effektivitet i kapitalallokeringen. Graden av effektivitet i markedene er også avhengig av hvor godt og sikkert betalings-, avregnings- og depot-funksjonene fungerer.

Rettidig og presis informasjon og rådgivning gjør det mulig for aktørene å fatte beslutninger som er i tråd med den enkeltes formuesposisjon, arbeids- og inntektssituasjon og risikotoleranse. For å sikre tillit til og lik tilgang på informasjon både i innhold, tilgjengelighet og tid, er det innført omfattende krav knyttet til innhold i prospekter, foretakenes periodiske og løpende offentliggjøring av informasjon, samt til revisjon av finansiell informasjon.

Regelverk og tilsyn skal forhindre innsidehandel og annet markeds-misbruk. En annen del av regelverket skal sikre uavhengighet i rådgivningen og pålegger rådgivere og selgere av finansielle produkter en omfattende informasjonsplikt. På eiendomsmeglings- og inkasso-området ligger det viktige hensyn til forbrukerbeskyttelse bak regu-leringen av virksomhetsutøvelsen. Aktiv oppfølging av at aktørene etterlever lover og regler og effektiv oppfølging av regelbrudd er vik-tig for å oppnå velfungerende markeder.

Behovet for å beskytte forbrukere som sparere, låne- og forsikrings-takere skyldes at mange av produktene er komplekse, og de øko-nomiske konsekvensene kan være betydelige og vanskelige å få over-sikt over. Incentivsystemene til tilbydere av finansielle produkter kan i noen tilfeller være i konflikt med kundenes interesser og forutsetninger.

DELMÅL

1. SOLIDE OG LIKVIDE FINANSINSTITUSJONER

Finanstilsynet skal påse at finansinstitusjoner og verdipapirforetak har tilstrekkelig kapital til å motstå uforutsette tilbakeslag. Foretakene må bygge opp kapital i gode tider som er tilstrekkelig til å møte tap og verdifall i dype konjunkturedganger. Det er viktig at kapitalen er stor nok til at tilliten til institusjonene blir opprettholdt, slik at ny kapital kan hentes inn og virksomhetene refinansieres også i nedgangstider. Finanstilsynet skal påse at finansinstitusjonene har

tilstrekkelig likviditet og en robust finansiering for å kunne opp-rettholde en normal utlånsvirksomhet også i perioder med svakt fungerende penge- og kapitalmarkeder. De større finansgruppene er viktige for finansiell stabilitet, og i tilsynsarbeidet må det legges sær-lig vekt på soliditet og likviditet i disse. Finanstilsynet skal delta aktivt i internasjonalt tilsynssamarbeid rettet mot grensekryssende finans-institusjoner av betydning for norske finansmarkeder.

2. GOD OVERVÅKING AV RISIKO I ØKONOMI OG MARKEDER

Finanstilsynet skal analysere og vurdere mulige stabilitetsproblemer i norsk finansnæring på bakgrunn av utviklingen i norsk og inter-nasjonal økonomi, og benytte denne informasjonen i det løpende tilsynsarbeidet med enkeltinstitusjoner. I makrotilsynet må en være oppmerksom på mulige ubalanser, bobletendenser og fare for korrek-sjoner i markeder og økonomi som kan true den finansielle stabiliteten. Mulige stabilitetsproblemer som følge av smittevirkninger mellom

institusjoner og markeder må også vurderes. Finanstilsynet skal kombinere og utnytte informasjon fra tilsyn med enkeltinstitusjoner og informasjon fra makrotilsyn. Finanstilsynet skal videreutvikle og aktivt benytte virkemidler for å redusere systemrisiko. Som ledd i makrotilsynet skal Finanstilsynet utveksle informasjon og sam-arbeide med Finansdepartementet og Norges Bank for å finne egnede risikoreducerende tiltak.

3. FORBRUKERBESKYTTELSE GJENNOM GOD INFORMASJON OG RÅDGIVNING

Finanstilsynet skal gjennom tilsyn med rådgivere og produktleveran-dører bidra til at salg og rådgivning er trygt og at det passer for den enkelte kunde. Salg og rådgivning må være basert på kundenes for-utsetninger for å forstå hva investeringer, låneopptak, forsikrings- og pensjonsprodukter innebærer. Finanstilsynet vil som ledd i arbeidet

med forbrukerbeskyttelse følge opp nye europeiske krav til skriftlig informasjon om spare- og investeringsalternativer for bank-, for-sikrings- og verdipapirprodukter. Det er videre viktig for forbrukerne at Finanstilsynet følger opp eiendomsmeglernes atferd og deres over-holdelse av aktsomhetskrav.

4. EGNET LEDELSE OG TILFREDSSTILLENDEN VIRKSOMHETSSTYRING I FORETAKENE

Finanstilsynet skal se til at foretak under tilsyn har god virksomhetsstyring, forsvarlig drift og at virksomheten skjer i samsvar med gjeldende regler. Finanstilsynet skal kritisk vurdere om virksomheten bygger på en forsvarlig forretningsmodell og påse at foretakene aktivt overvåker og styrer alle viktige risikoer. For finansiell stabilitet er det viktig at foretakene har gode systemer for risikostyring som grunnlag

for å sikre tilstrekkelig kapital og likviditet. Foretakenes risikostyring må også være robust og god nok for å møte den operasjonelle risikoen. Egnede ledelse, tilfredsstillende risikostyring og internkontroll skal bidra til at foretakene overholder atferdsreglene, som er viktige for at markedene skal fungere godt.

5. ROBUST INFRASTRUKTUR SOM SIKRER BETRYGGENDE BETALINGER, HANDEL OG OPPGJØR

Finanstilsynet skal bidra til en robust infrastruktur med sikre og stabile informasjons- og kommunikasjonssystemer. Finanstilsynet må se til at systemene for betalingstjenester, inkludert nettbank og kort, er effektive og sikre. Det er viktig at integrerte teknologiske systemer fungerer betryggende og at risikoen for kriminelle handlinger som oppstår ved internettbaserte løsninger er under kontroll. Finanstilsynet skal arbeide for at markedsplassene fungerer slik at

investorene kan ha tillit til at markedsprisene på verdipapirer og andre finansielle instrumenter er basert på oppdatert og relevant informasjon. Finanstilsynet vil se til at oppgjørssystemene er sikre og effektive, slik at markedet fungerer effektivt og kan tiltrekke seg investorer. Finanstilsynet skal arbeide for at oppgjørs- og registerfunksjoner er innrettet i samsvar med internasjonale standarder og målsettingen om et integrert europeisk verdipapiroppgjørssystem.

6. TILSTREKkelig OG PÅLITELIG FINANSIELL INFORMASJON

Finanstilsynet skal påse at løpende og periodisk informasjon fra noterte foretak er tilstrekkelig, pålitelig og rettidig. Det samme gjelder kvaliteten i offentliggjort informasjon fra institusjoner under tilsyn og rapportering til myndighetene. Finanstilsynet skal se til at prospekter, finansiell informasjon og annen rapportering er i samsvar med

gjeldende regler, og at revisjonen av foretakene oppfyller formålet og holder en tilfredsstillende kvalitet. Finanstilsynet skal gjennom sitt tilsyn med regnskapsførere og revisorer bidra til at regnskapsinformasjon fra næringslivet for øvrig holder en tilfredsstillende kvalitet. Dette har blant annet stor betydning for bankene og andre kredittgivere.

7. GOD MARKEDSATFERD

Finanstilsynet skal se til at markedene er preget av hensiktsmessige atferdsregler, effektivt tilsyn og alminnelig god atferd blant aktørene. En forutsetning for velfungerende markeder og betryggende investor- og forbrukerbeskyttelse er at alle aktører overholder lover, forskrifter og god skikk. For å oppnå dette, skal Finanstilsynet på alle

tilsynsområder bidra til høy oppdagelsesandel og rask og effektiv håndheving ved eventuelle regelbrudd. Effektiv og rask håndheving av atferdsreglene, som også omfatter forbudet mot innsidehandel og kursmanipulasjon, bidrar til at investorer og brukere får tillit til markedene.

8. EFFEKTIV KRISEHÅNDTERING

Finanstilsynet skal ha beredskap for å håndtere kritiske situasjoner slik at skadelige ringvirkninger og varige problemer for finanssektoren og brukerne av finansielle tjenester unngås. Det skal være beredskap for å møte både uforutsette problemer i enkeltinstitusjoner, markeder og infrastruktur, og mer omfattende kriser i det finansielle systemet. Det nære samarbeidet med Bankenes sikringsfond videreføres. Finanstilsynet skal gjennomføre regelmessige nasjonale kriseøvelser, sørge for et godt samarbeid med andre berørte nasjonale

myndigheter, delta i internasjonale kriseøvelser og i internasjonalt tilsynssamarbeid for grensekryssende institusjoner. Finanstilsynet skal bidra til at garantiordningene, inkludert innskuddsgarantien, fungerer etter hensikten, og blir praktisert slik at ulempene ved en krise blir minst mulig for den enkelte kunde. Videre skal Finanstilsynet ivareta ansvaret sitt knyttet til Beredskapsutvalget for finansiell infrastruktur (BFI) slik at eventuelle kriser på dette området kan håndteres på en tilfredsstillende måte.

GENERELLE UTVIKLINGSTREKK, UTFORDRINGER OG PRIORITERINGER

REALØKONOMIEN OG MARKEDENE

Verdensøkonomien har vært gjennom den alvorligste finanskrisen siden 1930-tallet. Til tross for at den mest akutte fasen er tilbakelagt, gjenstår det fortsatt betydelige utfordringer. Det er stor usikkerhet knyttet til framtidig realøkonomisk utvikling, og arbeidsledigheten har økt kraftig i flere land. Den statsfinansielle stillingen i mange land ble ytterligere forverret av krisetiltakene som ble iverksatt for å dempe virkningen av finanskrisen. Svak økonomisk utvikling kan føre til at styringsrentene blir liggende lavt lenge. De store statlige gjeldsbyrdene og de globale ubalansene medfører usikkerhet og trusler mot framtidig finansiell stabilitet.

Prognosene for norsk økonomi indikerer en moderat økonomisk oppgang de neste årene, men usikkerheten, som særlig er knyttet til veksten internasjonalt, er stor. Det lave internasjonale rentenivået legger en ramme for hvor høyt rentenivået kan være i Norge. Dersom renten blir liggende for lavt for lenge, kan det gi opphav til for sterk kredittvekst og for sterk prisstigning i eiendomsmarkedene. Samtidig er det fare for at lønnsveksten blir så høy at konkurranseevnen til industrien svekkes. Usikkerheten i de norske verdipapirmarkedene er høy, og dette henger nært sammen med usikkerheten knyttet til veksten i verdensøkonomien og markedsutviklingen internasjonalt. Banksektoren i Norge har lav eksponering mot aksjemarkedene, men

for livsforsikringsselskaper og pensjonskasser representerer et kursfall i aksjemarkedene en betydelig utfordring.

På kort sikt er det lite sannsynlig med en vesentlig økning av styringsrentene. Uro i markedene og sviktende tillit kan imidlertid føre til økninger i risikopremiene i penge- og obligasjonsmarkedene. Dette vil øke likviditetsrisikoen og finansieringskostnadene for banker og ikke-finansielle foretak og gi betydelige kurstap på kredittobligasjoner og svekke soliditeten i livsforsikringsselskaper og pensjonskasser. Lave statsobligasjonsrenter representerer en utfordring for livsforsikringsselskapene og gjør det vanskeligere å sikre lovede pensjoner.

Boligprisene blir i første rekke påvirket av utviklingen i husholdningenes inntekter og endringer i det generelle rentenivået. De norske husholdningenes gjeldsbelastning er nå historisk høy, og økte boliglånsrenter kan utløse betalingsvansker i mange husholdninger og endrede holdninger til kjøp av bolig. Inntektsutviklingen til norske husholdninger og ikke-finansielle foretak er knyttet til veksten internasjonalt og konkurransekraften til norsk næringsliv. En tilbakegang i internasjonal økonomi som fører til økt arbeidsledighet, vil også kunne gi betalingsvansker i husholdningssektoren.

STRUKTUREN I FINANSMARKEDENE

Det er sannsynlig med en ytterligere konsentrasjon i banksektoren. I tillegg foreligger det planer om omdanning av sparebanker til aksjesparebanker. Det kan forventes konsolidering innenfor skadeforsikring, eiendomsmegling og inkasso. Utskilling av boliglån til kredittforetak vil trolig fortsette å føre til vekst i markedet for obligasjoner med sikkerhet i boliglån (OMF).

Utenlandske aktører har betydelige markedsandeler i det norske finansmarkedet. Veksten i utlån fra nordiske banker har vært sterk, og den har bidratt til økt konkurranse. Under finanskrisen falt kredittveksten fra utenlandske finansinstitusjoner sterkere enn kredittveksten til norske institusjoner. Finanstilsynet arbeider for effektiv konkurranse og like konkurransevilkår for norskeide og utenlandskeide institusjoner og markedsaktører, og for harmonisert internasjonal utøvelse av tilsyn med institusjoner og markeder. Utenlandske finansinstitusjoner og investorgrupper kan ha en løsere tilknytning til det norske markedet enn norske aktører. Spesielt i kriseperioder er det viktig med stabilitet og langsiktighet i aktørenes tilpasning. Innenfor rammene som følger av EØS-avtalen må det

legges vekt på å sikre utvikling av konkurransedyktig finansvirksomhet med norsk forankring slik at et stabilt og kostnadseffektivt tilbud av finansielle tjenester i det norske finansmarkedet blir opprettholdt. Finanstilsynet vil arbeide for økt vekt på vertslandstilsyn.

Infrastrukturen i verdipapirmarkedene vil bli mer kompleks, og konkurransen mellom de ulike aktørene er ventet å øke. Finanstilsynet må forholde seg til flere markeds plasser framover. Konkurranse mellom markeds plassene i verdipapirmarkedet gjør tilsynet med ulovlig markedsmanipulasjon og innsidehandel mer krevende. I EØS-området er det utviklet systemer som skal ivareta markeds tilsynet på en bedre måte, men det kreves betydelig videreutvikling på dette området. Internasjonalisering av oppgjør- og clearing-tjenester er ytterligere aktualisert. Bruken av oppgjørssentraler og antall oppgjørssentraler i Norge synes å være økende. I verdipapir-oppgjørssystemene og registerføringen har det så langt vært begrenset konkurranse, men dette vil trolig endre seg. Utviklingen krever utstrakt koordinering med utenlandske tilsynsmyndigheter.

Det er stor operasjonell risiko knyttet til drifting av finansinstitusjoner og finansielle infrastrukturforetak. Virksomhetene er komplekse, transaksjonsvolumene høye og aktivitetene er understøttet av systemmessig krevende IKT-plattformer. Økt utkontraktering av systemer og tjenester til lavkostland gir nye utfordringer i styringen av institusjonenes operasjonelle risiko. Den fysiske og kulturelle

avstanden mellom finansinstitusjonen og leverandøren øker. Styring og kontroll med leverandørenes virksomhet blir vanskeligere. Organisert kriminalitet, blant annet fra utlandet, rettet mot finanssektoren er et økende problem. Konsentrasjonsrisiko som følge av at samme leverandør har mange roller, og/eller betjener dominerende deler av markedet, er også utfordrende.

ENDREDE RAMMEBETINGELSER

Myndighetene og finansnæringen må forholde seg til omfattende regelverksendringer i tiden framover. Økt internasjonal harmonisering av regelverket fører til at stadig flere områder får felles regulering, samtidig som reguleringene blir mer omfattende og detaljerte. For Finanstilsynet vil oppgaven være knyttet til gjennomføring av reguleringene i norsk regelverk og tilsynsmessig oppfølging av nye krav.

De nye kapitaldekningsreglene innebærer strengere krav både til kapitalnivå og til kvaliteten på kapitalen. I tillegg blir det innført kapitalbuffer for å sikre at kapitaldekningen ikke faller under minimumskravet i nedgangskonjunkturer, særlig etter en forutgående periode med sterk kredittvekst. Det blir også innført et ikke-risiko-vektet kapitalkrav for å hindre at gjelden blir for stor i forhold til egenkapitalen, og det legges opp til nye og detaljerte regler på likviditetsområdet. Disse kravene legger føringer på foretakenes styring av likviditetsrisiko og tilsynsmyndighetenes oppfølging. Det skal stilles krav til likviditet slik at foretakene kan holde virksomheten i gang i en viss periode, selv under svært vanskelige forhold i markedene. Kravene skal også sikre en stabil, underliggende finansieringsstruktur. Også på dette området vil reguleringene bli innført gradvis.

I forbindelse med reformarbeidet etter finanskrisen blir det drøftet skjerpede krav til systemviktige finansinstitusjoner. Økte kapitalkrav, intensivert tilsynsmessig oppfølging og mekanismer og regelverk som gjør eventuell avvikling mulig uten vesentlige skadevirkninger for det finansielle systemet, er blant tiltakene som blir vurdert. Disse tiltakene vil i første rekke rette seg mot grensekryssende finansinstitusjoner som har stor betydning for stabiliteten i globale finansmarkeder.

I tilknytning til initiativene innenfor krisehåndtering og forslag om bankavviklingsfond, har EU-kommisjonen foreslått omfattende endringer i regelverket om innskuddsgarantiordninger.

International Accounting Standards Board (IASB) har foreslått nye regler for nedskrivning for tap på finansielle eiendeler, som også dekker tradisjonelle utlån. En forventet tapsmodell vil etter planen bli innført i 2014. Reglene kan bidra til å redusere finansinstitusjonenes medsykliske atferd.

Solvens II-regelverket som dekker forsikringsselskapenes virksomhet, har vært under utarbeidelse i lengre tid. Med dette regelverket vil det bli innført risikobaserte kapitaldekningskrav, krav om egevaluering av institusjonenes kapitaldekning, retningslinjer for tilsynsmyndighetenes vurderinger av kapitaldekningen og regler for institusjonenes offentliggjøring av informasjon om kapitaldekningen.

Innenfor verdipapiriområdet er EU-kommisjonen i ferd med å legge fram forslag til regulering av infrastrukturen i derivatmarkedet, regulering av shortsalg og «credit default swaps» (CDS) og forbud mot udekket shortsalg.

I løpet av strategiperioden vil også gjennomgangen av verdipapir-markedsdirektivet (MiFID) bli ferdigstilt. Etter norsk regelverk har bankene og verdipapirforetakene den samme informasjons- og omsorgsplikten overfor kunder ved rådgivning og salg av finansielle produkter. Utviklingen har vist at også andre typer institusjoner, slik som forsikringsselskaper og forsikringsformidlere, tilbyr produkter som i stor grad har samme kjennetegn som de produktene som er

omfattet av MiFID. EU-kommisjonen har tatt initiativ til å utvikle regler for salg av såkalte PRIPs («packaged retail investment products») for å sikre at kravene til rådgivning og salg av produkter der kunden har investeringsrisikoen, er uavhengig av produktutforming og salgskanal.

I strategiperioden vil det bli økt oppmerksomhet på pensjonsregler som følge av at EU-kommisjonen inviterte til offentlig debatt om framtidige pensjoner og som følge av lovendringer foreslått i Norge.

INTERNASJONALT SAMARBEID

For Finanstilsynet er det viktig å delta i internasjonale organer både for å påvirke regelverksutviklingen og for å få best mulig forståelse av grunnlaget for internasjonale regler.

Det blir nå gjort omfattende endringer i institusjonenes rammebetingelser og den internasjonale organiseringen av tilsynsvirksomhet og tilsynsmetoder.

I EU er tilsynsstrukturen i ferd med å endres, og det blir opprettet et European Systemic Risk Board (ESRB) som skal ha ansvar for makroøkonomisk overvåking og som skal gi råd og anbefalinger knyttet til oppfølging av systemrisiko. Dagens europeiske tilsynskomiteer skal erstattes av tre uavhengige tilsynsorganer (European Supervisory Authorities), som får myndighet til å fatte beslutninger på tvers av nasjonale grenser. Hovedansvaret for det daglige tilsynet vil fortsatt ligge hos de nasjonale tilsynsmyndighetene. På nesten samtlige tilsynsområder skal det gjennomføres nye regler, som må følges opp av nasjonale tilsynsmyndigheter. Stadig flere områder får en felles og omfattende regulering. Det vil bli en omfattende harmonisering av

tilsynsmetoder og rapportering til myndighetene, og det skal utvikles nye systemer for lagring og utveksling av markedsdata. Oppfølging av internasjonalt regelverk og samarbeid stiller derfor økte krav til ressurser og kompetanse i Finanstilsynet.

Det stilles ytterligere krav til etablering og drift av tilsynsgrupper («supervisory colleges») for grensekryssende banker, forsikringselskaper og verdipapirforetak. Også i det nordiske finansmarkedet er de grensekryssende institusjonene av stor betydning. Ansvaret for det løpende tilsynet vil fremdeles ligge hos nasjonale tilsynsmyndigheter. Etablering, ledelse og deltakelse i slike tilsynsgrupper vil kreve økt ressursinnsats fra Finanstilsynet.

Det nye tilsynssystemet etableres fra 1. januar 2011. Finanstilsynet vil fortsatt ha fast observatørplass i de nye tilsynsorganene European Banking Authority (EBA), European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA) og European Securities and Markets Authority (ESMA), mens norsk deltakelse som observatør i ESRB vil være på ad hoc-basis.

ESRB – Det europeiske rådet for systemrisiko

EBA – Den europeiske banktilsynsmyndigheten

EIOPA – Den europeiske tilsynsmyndigheten for forsikring og tjenestepensjon

ESMA – Den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndigheten

VALG OG PRIORITERINGER

Finanstilsynet står fortsatt overfor store oppgaver. Den økonomiske utviklingen er usikker, og finansnæringen vil få betydelige endringer i rammevilkårene. Nye internasjonale regler stiller økte krav til både foretak under tilsyn og til Finanstilsynet. Dette vil kreve noe økte ressurser i strategiperioden. Finanstilsynet har et meget bredt arbeidsfelt og fører tilsyn med hele finansnæringen, samt foretak og aktører som har stor betydning for norsk næringsliv og økonomien for øvrig. Virksomheten er i vesentlig grad styrt av ytre forhold som i begrenset grad kan påvirkes av Finanstilsynet selv. Bestemmelser i regelverket, blant annet i form av omfattende forvaltningsoppgaver, må følges opp. Enkelte områder, som regnskaps- og revisjonsområdet, eiendomsmegling og inkassovirksomhet har forsvarlige tilsynsstandarder uten behov for vesentlig styrking i perioden. Også for banker, verdipapirforetak og -fond er nivået på den løpende tilsynsvirksomheten styrket de senere årene. Ytterligere ressursmessig styrking må imidlertid vurderes dersom risikobildet blir forverret.

Finanstilsynet må være forberedt på å møte andre utfordringer og nye former for risikoer i strategiperioden. Samtidig skal Finanstilsynet sikre en tilfredsstillende kvalitet på sitt tilsyn på alle områder og etterleve internasjonale tilsynsstandarder. Tilsynsstandarder på enkelte områder kan imidlertid i perioder reduseres dersom hensynet til Finanstilsynets hovedmål tilsier omprioriteringer.

Finanstilsynet vil prioritere institusjoner og områder som har størst betydning for finansiell stabilitet og velfungerende markeder.

Strategiperioden vil være preget av uvanlig stor usikkerhet knyttet til utviklingen i økonomi og finansmarkeder både internasjonalt og i Norge. Overvåking, analyse og vurderinger av den økonomiske utviklingen og stillingen i finansinstitusjonene er viktig for at Finanstilsynet med sine virkemidler kan bidra til en stabil og velfungerende finanssektor. God oversikt over utviklingen i økonomi og markeder nasjonalt og internasjonalt framstår som klart viktigere enn før, og er et sentralt grunnlag for risikobasert tilsyn med enkeltinstitusjoner.

Finanstilsynet vil i strategiperioden legge stor vekt på makroøkonomisk overvåking og makrotilsyn.

Regelendringene på viktige tilsynsområder, inkludert Basel III, Solvens II og PRIPs, vil kreve betydelig ressursinnsats i strategiperioden. Nye og mer omfattende soliditets- og likviditetskrav til banker og forsikringsselskaper, og nye og detaljerte krav til tilsynsvirksomhet og tilsynsmetoder initiert fra EU må følges opp. Både regelverksutvikling og forvaltningsarbeid vil kreve ressurser fra Finanstilsynet. Deltakelse i det forberedende arbeidet i EU er viktig for kunnskap og forståelse av nytt regelverk. Nyten av deltakelse må vurderes i hvert enkelt tilfelle. For livsforsikringsselskapene vil nye solvenskrav gjøre det nødvendig med tilpasninger av virksomhetsreglene.

Finanstilsynet skal sørge for å følge opp nye internasjonale krav til institusjoner og tilsyn.

Informasjon og rådgivning til forbrukerne om spare-, låne- og forsikringsprodukter er viktig for tilliten til det finansielle systemet og for at markedene skal fungere godt. Tilsvarende er det viktig med god markedsatferd.

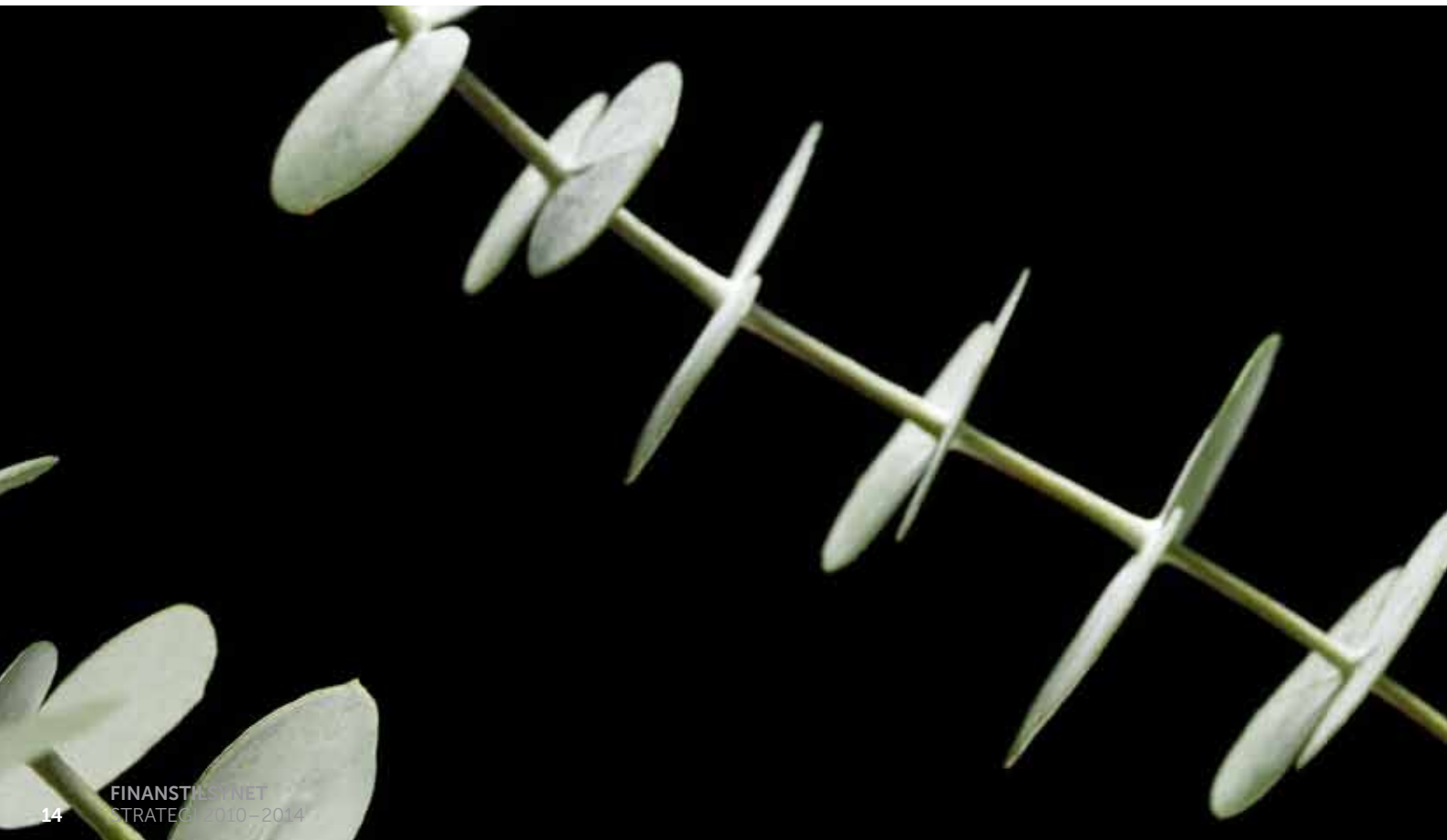
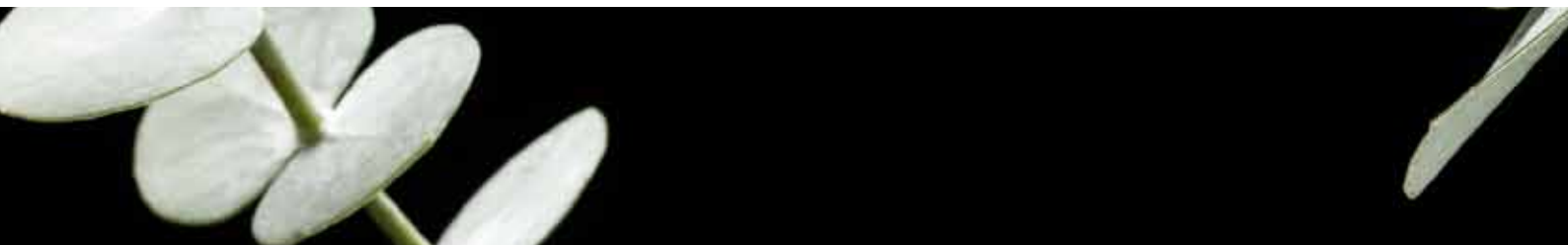
Finanstilsynet vil legge stor vekt på investor- og forbrukerbeskyttelse i sin virksomhet og sørge for at krav og tilsynsaktivitet blir godt kjent.

I verdipapirmarkedet vil det bli store endringer i infrastruktur og handelsmønstre framover. Handelen i norske verdipapirer vil skje på flere markedsplasser, og en større del av omsetningen vil foregå i såkalte *dark pools*, det vil si uregulerte og ikke-transparente markedsplasser. Dette skaper betydelige utfordringer, og Finanstilsynet vil følge utviklingen nøye og utvikle tilsynsmetoder som møter de nye utfordringene. I løpet av de siste årene har Finanstilsynet fått en betydelig større rolle i tilsynet med utstederforetakenes informasjonsgivning.

Finanstilsynet vil ha særlig oppmerksomhet på strukturendringene innenfor verdipapiriområdet og legge vekt på god oppfølging av informasjon fra utstederforetakene.

UTFORDRINGER OG TILTAK PÅ TILSYNSOMRÅDENE

BANKER OG ØVRIGE KREDITTINSTITUSJONER

Finanskrisen avdekket et behov for å styrke reguleringen av det finansielle systemet, og som et ledd i dette endrer EU kapitaldekningsdirektivet. Norske regler og norsk tilsynspraksis har på noen områder vært strengere enn EU-reglene. Sammensetningen av ansvarlig kapital i norske banker er bedre enn gjennomsnittet i EU, og gjennom tilsynsarbeidet – blant annet gjennom tilbakemeldingen på bankenes risiko- og kapitalvurderingsprosesser – er også kapitaldekningen blitt høyere i Norge. Det er viktig å påse at både kapitalnivået og kvaliteten på kapitalen i bankene holdes på et tilfredsstillende nivå. Særlig for systemviktige banker er dette vesentlig.

Finanstilsynet har valgt å prioritere de større bankene når det gjelder stedlige tilsyn og ved gjennomgang av bankenes kapital- og risikovurderinger. Stedlige tilsyn blir gjennomført i enkelte mindre banker basert på innrapporterte opplysninger eller opplysninger fra andre kilder. Årlig gjennomgang av kapital- og risikovurderinger fra mindre og godt kapitaliserte banker blir normalt ikke gjort. Denne prioriteringen øker risikoen for at eventuelle problemer i mindre banker ikke blir oppdaget tidlig nok.

Mindre banker har likevel ikke hatt problemer i de senere årene, og Finanstilsynet vil ha høy beredskap og effektiv krisehåndtering slik at de samfunnsskadelige virkningene blir minst mulige, dersom slike problemer skulle oppstå.

Finanskrisen førte til at også de norske bankene fikk likviditetsproblemer. Sammenlignet med banker i andre land har norske banker forholdsvis høy innskuddsfinansiering, men er likevel avhengige av markedsfinansiering. Refinansieringsbehovet de nærmeste årene er betydelig. Forslagene til nye kvantitative likviditetskrav fra Baselkomiteen kan bli en utfordring for norske banker, blant annet fordi det er lagt opp til en betydelig avkorting av innskudd ved beregninger av langsiktig finansiering. Også kravet om større andel likvide eiendeler med høy kvalitet kan bli en utfordring for norske banker fordi markedet for lange norske statsobligasjoner er relativt lite.

Det har vært forbedringer i bankenes systemer for styring og kontroll på likviditetsområdet. Likviditetsproblemene under finanskrisen har ført til at risikoområdet har fått økt oppmerksomhet i bankene og i Finanstilsynet. Den dokumentbaserte oppfølgingen vil blant annet baseres på beregning og overvåking av likviditetsindikatorer, samt rapportering av de kommende kvantitative kravene. Sammen med stedlige tilsyn vil dette bidra til at institusjonene legger tilstrekkelig vekt på overvåking av likviditetsrisiko.

Under finanskrisen fikk flere internasjonale banker, blant annet islandske banker, problemer som følge av svakheter i sine forretningsmodeller. Finanstilsynet vil legge vekt på å avdekke forretningsmodeller som kan utsette enkeltinstitusjoner og samfunn for særlig risiko. Dette vil skje både ved konsesjonsbehandlingen og i den løpende tilsynsvirksomheten.

Prioriterte oppgaver i perioden

Finanstilsynet skal:

- identifisere utviklingstrekk i økonomi, markeder og institusjoner som kan true finansiell stabilitet
- gjennomføre felleseuropeiske regler for kapital og likviditet, og videreutvikle tilsynsmetoder
- påse at kvaliteten på kapitalen og kapitalnivået i bankene er på et tilstrekkelig høyt nivå, særlig for systemviktige banker
- gjennom stedlige tilsyn og oppfølging av interne modeller påse at institusjonene har forsvarlig styring og kontroll med kredittrisikoen
- gjennom dokumentbaserte og stedlige tilsyn følge opp at institusjonene prioriterer styring og overvåking av likviditetsrisiko
- lede og/eller delta i tilsynskollegier for grensekryssende banker av betydning for det norske markedet
- sikre forsvarlig forbrukerbeskyttelse gjennom tilsynsmessig oppfølging av komplekse og nye produkter
- følge opp institusjonenes operasjonelle risiko knyttet til infrastruktur og oppgjørssystemer samt eventuell utkontraktering

FORSIKRING OG PENSJON

Solvens II-regelverket for forsikringselskaper vil stille økte krav både til forsikringselskapene og til tilsynsmyndighetene. Et betydelig antall forsikringselskaper vurderer å benytte interne modeller til å beregne deler av solvenskapitalkravet, og står overfor utfordringer knyttet til utviklingen av slike modeller. Selskapene har også utfordringer knyttet til de generelle kravene til styring og kontroll som stilles i Solvens II-regelverket. Resultater av stresstester indikerer at spesielt livsforsikringselskapene må legge vekt på å øke sin kapital.

For Finanstilsynet vil det nye solvensregelverket kreve stor ressursinnsats både før og etter 2013. Finanstilsynet skal utarbeide forslag til nytt regelverk. Tilsynsvirksomheten er allerede til en viss grad tilpasset de nye kravene, men videre utvikling er nødvendig.

Med gjennomføringen av Solvens II vil systemet for soliditetsberegninger i livsforsikringselskapene endres vesentlig. Utformingen av virksomhetsreglene for livsforsikring gir på enkelte områder

UTFORDRINGER OG TILTAK PÅ TILSYNSOMRÅDENE

selskapene ekstra utfordringer. Finanstilsynet vil gå gjennom virksomhetsreglene i lys av den nye solvensreguleringen med sikte på å fremme forslag til endringer på områder hvor dette anses som hensiktsmessig. Uten tilpasninger i virksomhetsreglene kan en oppleve at selskapene må gjøre endringer som vil innskrenke etterspørselen etter ytelsesbaserte pensjonsordninger vesentlig. En overgang fra ytelsesbaserte til innskuddsbaserte ordninger fører til en økt fripolisebestand i selskapene, og dette gir økt risiko knyttet til avkastningsgarantien i et lavrentescenario.

Skadeforsikringsselskapene blir rammet direkte av klimaendringer som følge av skader forårsaket av ekstremvær. De største skadeforsikringsselskapene er bevisste på klimautfordringene. Enkelte av de mindre skadeforsikringsselskapene i utsatte bransjer kan imidlertid være utsatt for økninger i erstatningsutbetalinger som følge av

klimaendringer. Risikovurdering i forhold til klima bør integreres i tilsynsarbeidet.

Prioriterte oppgaver i perioden

Finanstilsynet skal:

- utarbeide forslag til nytt solvensregelverk, videreutvikle tilsynsmetoder og godkjenne interne modeller i foretakene
- gå gjennom virksomhetsreglene i lys av den nye solvensreguleringen med sikte på å fremme forslag til endringer
- integrere risikovurdering i forhold til klima i tilsynet med skadeforsikringsselskapene
- lede og/eller delta i tilsynskollegier for grensekryssende forsikringsselskaper som har betydning for det norske markedet
- sikre forsvarlig forbrukerbeskyttelse gjennom tilsynsmessig oppfølging av komplekse produkter i forsikring

VERDIPAPIROMRÅDET

Informasjon til markedet

Korrekt og dekkende, samt rettidig informasjon om utstedere og verdipapirer som tilbys, er en forutsetning for et velfungerende marked og en grunnleggende plikt for utstedere av noterte verdipapirer. Dette gjelder periodisk rapportering så vel som løpende informasjon om hendelser som kan påvirke markedsaktørens vurderinger. Aktørens tillit til informasjonen fra utstederforetak har stor betydning for investerings- og kredittbeslutninger. Finanstilsynet vil fortsette å benytte en risikobasert tilnærming i kontrollarbeidet på dette området. Det er nødvendig med kompetanse og innsikt i bransjer som er sterkt representert på Oslo Børs.

En forutsetning for innhenting av kapital og børsnotering er at informasjon i prospekter om foretak og verdipapirer som tilbys er relevant og dekkende. For investor er pålitelighet, rettidighet og gjenfinnbarhet av den periodiske informasjonen viktig. Forestående endringer i EUs rapporteringsdirektiv for å sikre en mer samordnet

lagring og offentliggjøring av informasjonen fra noterte foretak må få en hensiktsmessig gjennomføring i norsk rett.

Godkjenning av prospekter innenfor gjeldende tidsfrister vil være en viktig oppgave i strategiperioden. Det vil foreligge nye prospektkrav som må følges opp i norsk rett og praksis.

Endringer i internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) og skjønnsmessige vurderinger knyttet til verdsettelse av eiendeler og gjeld, representerer særlige utfordringer knyttet til den periodiske rapporteringen. Det er ventet at endringer i reglene for verdsettelse innenfor viktige områder som pensjonsforpliktelser, leasing, verdsettelse av forsikringsforpliktelser og nedskrivning av utlån. Nye regler gir utfordringer for alle aktører: foretak, revisorer, investorer og andre brukere av informasjonen samt tilsynsmyndigheter. Finanstilsynet vil kvalitetssikre foretakenes verdsettelse av eiendeler og gjeld gjennom vurderinger av både anvendte modeller og forutsetninger i beregningene.

Prioriterte oppgaver i perioden

Finanstilsynet skal:

- utføre hensiktsmessig og effektiv kontroll av prospekter.
- videreføre en risikobasert tilnærming i kontrollarbeidet på regnskapsområdet, med særlig vekt på bransjer som er av stor betydning på Oslo Børs
- kvalitetssikre foretakenes verdsettelse av eiendeler og gjeld gjennom vurderinger av anvendte modeller og benyttede forutsetninger
- følge opp og sanksjonere brudd på tidsfrister for offentliggjøring og lagring av den periodiske rapporteringen
- oppfølging av brudd på den løpende informasjonsplikten

VERDIPAPIRHANDELEN

Endringer i infrastruktur og handelsmønstre i strategiperioden vil skape utfordringer. Særlig vil et nytt europeisk oppgjørssystem (T2S) innebære store endringer for systemene for avregning og oppgjør av verdipapirer og de nasjonalt baserte verdipapiroppgjørssystemene. En tilknytning til T2S vil kreve vesentlig endrede rammebetingelser for VPS.

De europeiske verdipapirmarkedene blir fragmentert ved at nye markeds plasser (multilaterale handelsfasiliteter) har tatt store markedsandeler fra de tradisjonelle børsene. Det er ventet at denne utviklingen vil øke for markedet i norske aksjer i de kommende årene. Fragmenteringen forsterkes ved framveksten av *dark pools*, hvor større aktører omsetter store poster uten å påvirke det offisielle markedet.

Fallende transaksjonskostnader resulterer i økt antall handler. Med den raske teknologiske utviklingen har dette gitt utslag i en kraftig økning i såkalt programmert/algorithmebasert handel («high frequency trading»). Slik handel bidrar til økt likviditet, men øker også risikoen for at denne praksisen, som er forbeholdt få og store aktører, kan resultere i markedsmanipulasjon. Det er også en risiko for at handelsprogrammene kan forsterke naturlige markedsreaksjoner eller skape unaturlige markedsreaksjoner.

Fragmenteringen av verdipapirhandelen, hvor ingen markeds plass har en samlet oversikt, skaper store utfordringer i arbeidet med å avdekke markedsmissbruk. Pressede driftsmarginer hos de tradisjonelle børsene fører til at markeds overvåking ikke blir prioritert på samme måte som tidligere, og i økende grad må bli en offentlig opp-

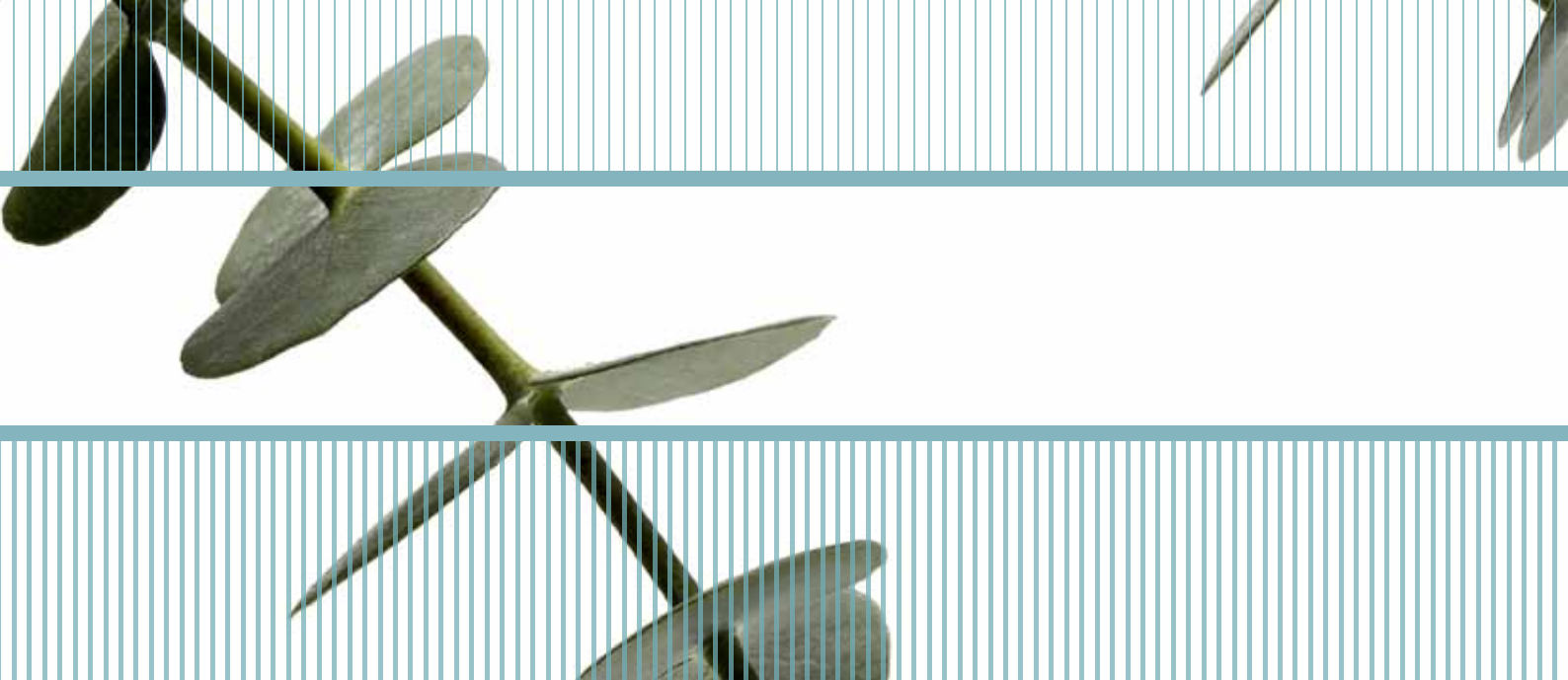
gave. Dette kan innebære nye oppgaver for Finanstilsynet i strategiperioden. Etter å ha prioritert tilsynet med investeringsrådgivning, som er et forbrukerbeskyttende tiltak, siden ny lovgivning i 2007, har Finanstilsynet fulgt tettere opp større verdipapirforetak med krav til rapportering og markedsatferd. For å oppnå en disiplinerende effekt for foretakene under ett, er tilsynsmerknadene mer omfattende og beskrivende enn tidligere. Dette innebærer også større grad av mer offentlighet.

Forvaltningsoppgavene innen verdipapirsektoren er økende. Ny lov om verdipapirfond vil gi lovfestede krav knyttet til Finanstilsynets saksbehandlingstid, blant annet ved vedtektsendringer. Dette vil stille større krav til behandlingsskapasitet.

Prioriterte oppgaver i perioden

Finanstilsynet skal:

- følge opp nye rammevilkår for verdipapirrådets infrastruktur, blant annet ved å delta i nytt intereuropeisk oppgjørssystem (T2S)
- videreutvikle spesialkompetanse innen markeds overvåking og utrede behovet for å anskaffe overvåkingssystemer i tillegg til dagens system for transaksjonsrapportering (TRS)
- følge opp foretakenes salgs- og rådgivningsvirksomhet som ledd i en aktiv forbrukerbeskyttelse
- videreføre praksisen med fylldige og offentlige tilsynsmerknader på verdipapirområdet
- styrke og effektivisere saksbehandlingsskapasiteten på verdipapirområdet

UTFORDRINGER OG TILTAK PÅ TILSYNSOMRÅDENE

REVISORER OG REGNSKAPSFØRERE

Det er stilt særlige krav til revisorer som reviderer foretak av allmenn interesse på grunn av den betydningen revisjon har for kvaliteten på finansiell rapportering. Finanstilsynet vil prioritere tilsynsarbeid rettet mot disse revisjonsselskapene. Det er bare fire store internasjonale revisjonsnettverk. Bortfall av et av disse vil være en utfordring fordi det for store konsern blir enda færre tilbydere. Revisors erstatningsansvar har blitt ansett som en av hindringene for å få flere aktører inn i markedet. En vurdering av om det skal gjennomføres en ansvarsbegrensning i norsk rett, må påregnes i strategiperioden, blant annet som følge av klare anbefalinger fra EU.

Større grad av internasjonal integrasjon i de store revisjonsnettverkene må møtes gjennom en klar håndheving av de reglene som gjelder i Norge, og gjennom internasjonalt samarbeid. Også annen grensekryssende revisjons- og regnskapsvirksomhet, inkludert tilsyn med revisorer som reviderer utenlandske foretak som er notert i Norge, gjør det nødvendig å samarbeide med andre lands revisortilsynsmyndigheter, blant annet i form av felles inspeksjoner.

Det store antallet revisorer og regnskapsførere er en utfordring som må bli møtt med hensiktsmessige og effektive tilsynsaktiviteter, som blant annet tematisyn, dokumentbasert tilsyn og informasjon. Samarbeidet med Den norske Revisorforening og Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening om periodisk kvalitetskontroll vil bli videreført.

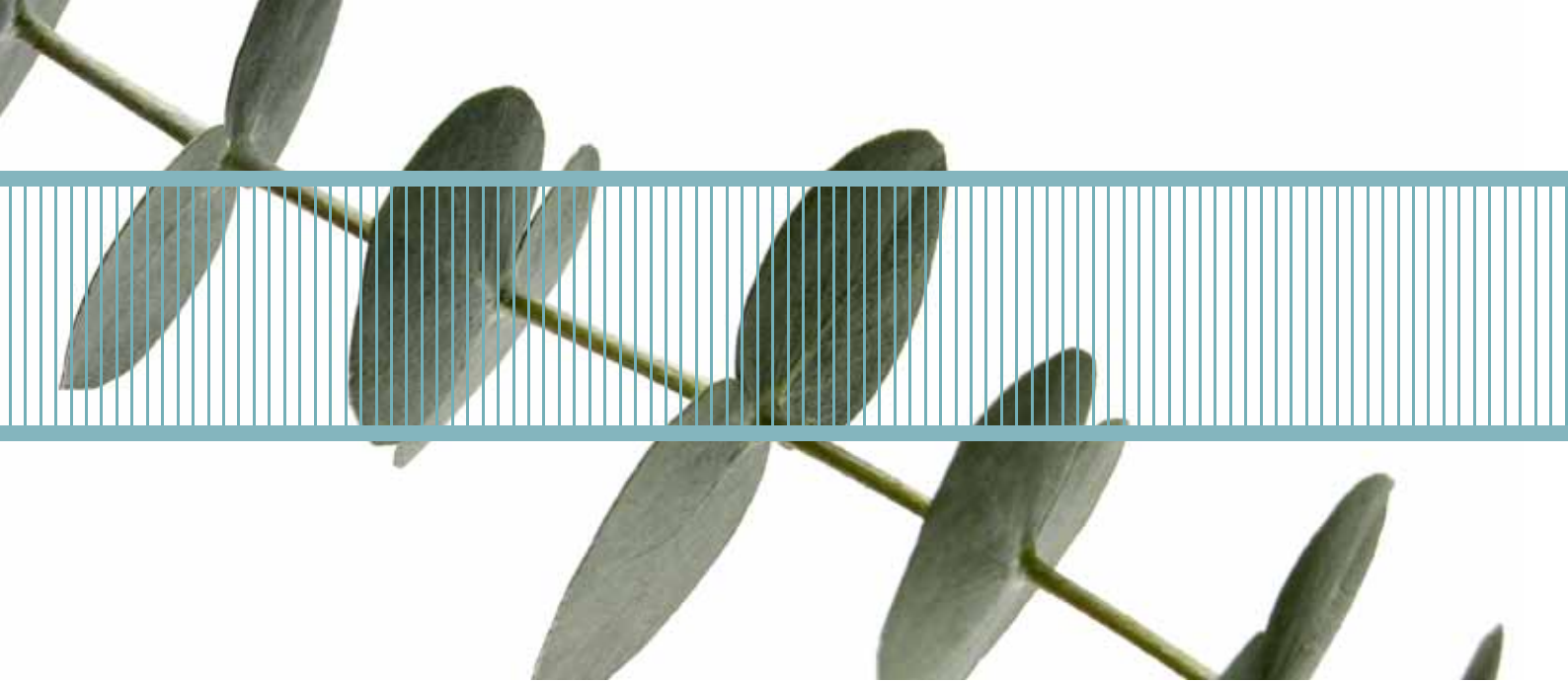
Lovkravet om at oppdragene skal utføres i samsvar med «god revisjonsskikk» blir hovedsakelig utfylt av internasjonale bransjefastsatte standarder. EU-kommisjonen har adgang til å fastsette revisjonsstandarder. En gjennomføring av disse som forskrifter i norsk rett vil få betydning for tilsynet med de mindre revisjonsselskapene fordi fleksibiliteten i håndhevingen av regelverket kan bli mindre.

Det er en utfordring å følge opp regnskapsførerbransjen på grunn av ulikheten blant aktørene, både i størrelse og profesjonalitet. Det at regnskapsførervirksomheten i stor utstrekning er IKT-basert, gjør at det er aktuelt for norske regnskapsførerselskaper å sette bort deler av produksjonen sin til lavkostland. I slike tilfeller vil det kunne oppstå tilsynsmessige utfordringer.

Prioriterte oppgaver i perioden

Finanstilsynet skal:

- prioritere tilsyn med revisorer i foretak av allmenn interesse
- trappe opp samarbeidet med revisortilsynsmyndigheter i andre land
- prioritere tilsyn med de største regnskapsførerselskapene, med særlig oppmerksomhet knyttet til utkontraktering
- videreføre samarbeidet med bransjeorganisasjonene om periodisk kvalitetskontroll

EIENDOMSMEGLING OG INKASSO

I Norge er eiendomsmeulings- og inkassovirksomhet strengt regulert. På begge områdene er det klare behov for forbrukerbeskyttelse gjennom detaljert regulering av profesjonsutøvernes plikter.

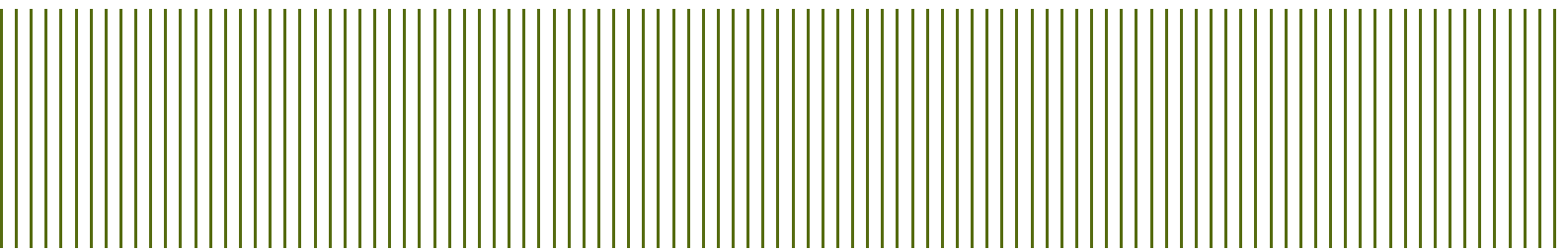
Norge er trolig det eneste landet i verden hvor det økonomiske oppgjøret i forbindelse med eiendomshandler blir håndtert av megler og ikke av landets finansinstitusjoner eller notarialvesen. Eiendomsmeplerne har også en viktig rolle som garantister for korrekt tinglysing av finansieringsforetakenes pant ved utlån til eiendomskjøp og i forbindelse med verdivurderinger av fast eiendom. Det er nødvendig at bransjeutøverne har gode faglige kvalifikasjoner og rutiner for behandling av klientmidler. I tillegg til streng kontroll med foretakenes håndtering av klientmidler, er det særlig viktig å følge opp at meplerne overholder undersøkelses- og opplysningsplikten.

Også i tilsynet med inkassobyråene, legges det stor vekt på håndtering av klientmidler. I tillegg legges det særlig vekt på at inkassobyråene krever korrekte salærer av skyldnerne, samt opptrer på en korrekt måte under inndringen.

Prioriterte oppgaver i perioden

Finanstilsynet skal:

- prioritere tilsynet med behandling av klientmidler
- videreføre en restriktiv praksis når personers egnethet blir vurdert ved tildeling av tillatelser
- følge opp kvalifikasjonskravene i ny eiendomsmeulingslov og etablere en klar og forutsigbar forvaltningspraksis

FINANSTILSYNETS VIRKSOMHET

KOMPETANSE OG RESSURSER

Kompetente og engasjerte medarbeidere er Finanstilsynets viktigste ressurs. Tilstrekkelige og riktige ressurser er viktige forutsetninger for å møte utfordringene i årene framover.

Finanstilsynet skal rekruttere, beholde og videreutvikle dyktige medarbeidere for å møte eksisterende og framtidige utfordringer og oppgaver.

Finanstilsynet skal være en attraktiv og inkluderende arbeidsplass. Det skal være et faglig godt arbeidsmiljø der det blir lagt vekt på kompetanseheving og kunnskapsdeling. Personalpolitikken skal være tilpasset medarbeidernes ulike livsfaser og skal sørge for å ta vare på medarbeiderne.

Dette skal tilsynet oppnå ved:

- å ha en målrettet rekrutteringspolitikk som legger til rette for å ansette personer med bransjeerfaring. Rekruttering av nye medarbeidere skal sikre en hensiktsmessig balanse i alder, etnisitet og kjønn
- å ha en fleksibel og kompetanseorientert lønnsfastsettelse kombinert med individuelt tilpassede arbeidsordninger
- å legge bredt til rette for kompetanseutvikling og kunnskapsdeling. Fysiske arenaer og teknologiske løsninger for kunnskapsdeling skal bli videreført og videreutviklet
- å utvikle og støtte organisasjonens ledere slik at de har kapasitet til å inkludere, motivere og veilede medarbeiderne

EFFEKTIVISERING

Finanstilsynet har omfattende og krevende arbeidsoppgaver. Dette forutsetter effektivitet i oppgaveutførelsen samtidig som tilsynet skal møte eksterne og interne kvalitetskrav.

Et sentralt mål er redusert saksbehandlingstid gjennom systematisk forbedring av interne arbeidsprosesser for å effektivisere saksgangen og samtidig sikre forsvarlig saksbehandling.

Finanstilsynet skal følge opp prinsippene i Grønn stat og ta miljøhensyn i egen drift. Dette skal gjøres ved å gjennomføre tiltak som minsker belastningen på miljøet, og som gir økt kvalitet i forbindelse med innkjøp, transport, energibruk og avfallshåndtering.

Dette skal skje ved:

- å sikre en robust og fleksibel organisasjon som kan håndtere omprioriteringer av oppgaver raskt og omdisponere ressurser på tvers av avdelinger og seksjoner
- å samordne innrapportering av informasjon fra tilsynsenhetene slik at den blir lettere tilgjengelig for organisasjonen
- å videreutvikle dokumenthåndterings-/saksbehandlingsløsninger for å effektivisere den interne saksgangen
- å arbeide for økt grad av delegering av myndighet fra Finansdepartementet

INFORMASJONS- OG KOMMUNIKASJONSTEKNOLOGI

Finanstilsynets IKT-strategi skal bidra til at mål kan realiseres og overordnede satsingsområder blir prioritert. Gjennom en målrettet bruk av sikre og tidsmessige IKT-tjenester skal det skapes nye muligheter for å effektivisere og profesjonalisere tilsynsfunksjonene.

Dette skal skje ved:

- å effektivisere intern samhandling gjennom målrettet bruk av eksisterende og nye IKT-tjenester til å bearbeide og dele informasjon
- å nyttiggjøre seg IKT-tjenester for å unngå innrapportering av informasjon som allerede finnes i andre offentlige registre
- å innføre nye IKT-løsninger som bidrar til økt kvalitet og mer effektive arbeidsprosesser

KOMMUNIKASJON

Finanstilsynets kommunikasjonsstrategi skal støtte opp om organisasjonens hovedmål. Gjennom informasjon skal kunnskapen om og forståelsen av Finanstilsynets samfunnsoppgave økes.

Finanstilsynet legger vekt på å ha gode og åpne relasjoner til tilsynsenhetene og deres bransjeorganisasjoner.

Dette skal skje ved:

- å synliggjøre og forklare tilsynets rolle for forbrukere, tilsynsenheter og andre interessenter, formidle kunnskap om vårt internasjonale tilsynssamarbeid, og synliggjøre aktiviteter som bidrar til å beskytte alle typer brukere av finansielle tjenester.
- å skape et godt grunnlag for dialog og samarbeid med tilsynsmålgrupper og bidra til gode relasjoner gjennom å være åpne, tydelige, konsistente og presise i all kommunikasjon.

- å formidle informasjon, kunnskap og analyser som er relevant for våre målgrupper, og forebygge uheldige hendelser ved å informere om useriøs virksomhet og risikoatferd blant aktørene i finansmarkedet
- å bruke informasjon som virkemiddel sammen med tilsyn, regelverksutvikling og forvaltning til å påvirke enheter under tilsyn, investorer og andre aktører i finansmarkedet til å etterleve regelverket
- å publisere tilsynsmerknader og andre premissgivende dokumenter på Finanstilsynets nettsted for å bidra til forutsigbarhet
- å håndtere kommunikasjon i kritiske situasjoner på en måte som minimerer skadevirkninger
- å legge til rette for god internkommunikasjon for å sikre effektiv informasjonsflyt, kunnskapsdeling og gode samarbeidsrelasjoner

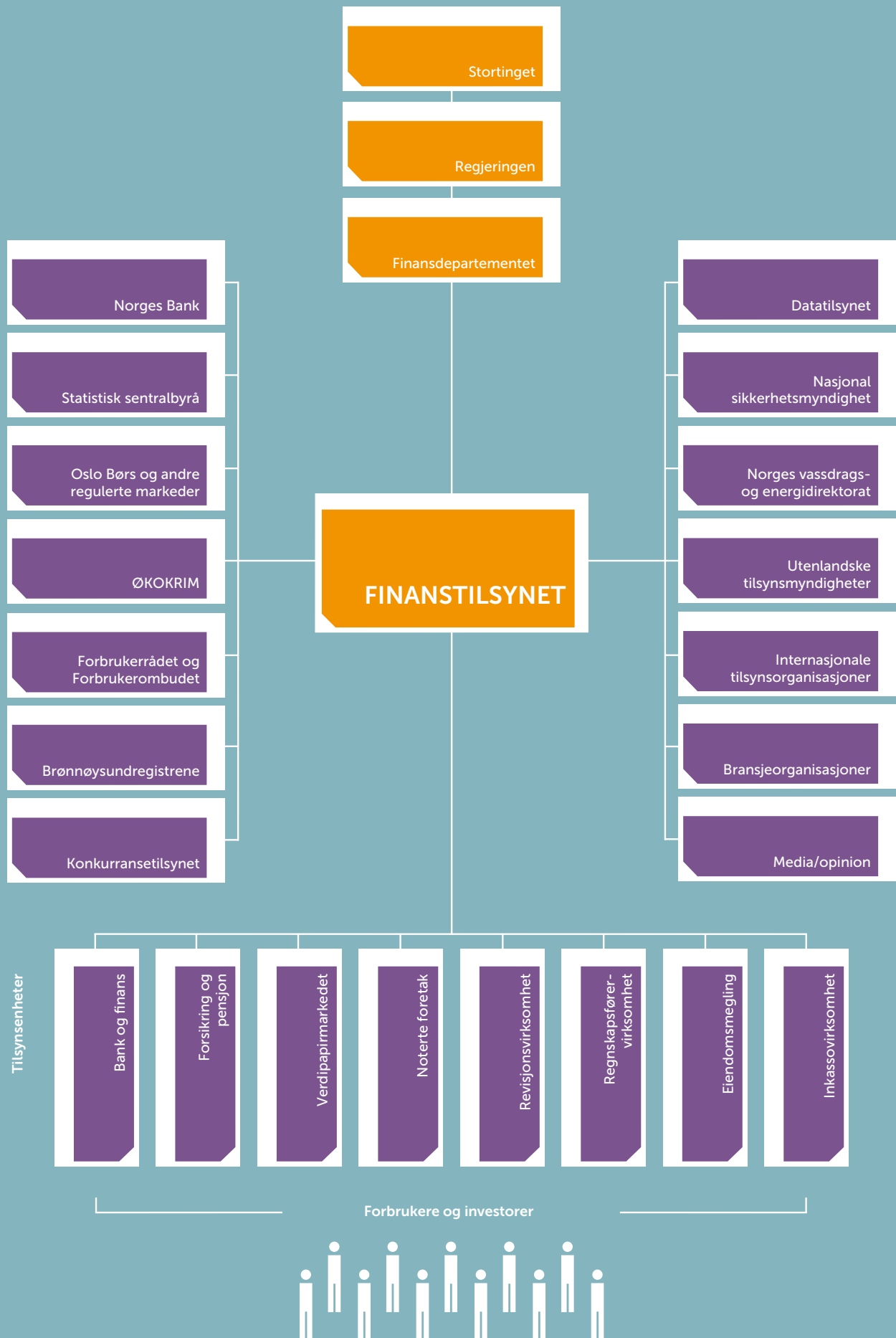
VIRKEMIDLER

Finanstilsynets virksomhet er omfattende og krever aktiv bruk av ulike virkemidler, enkeltvis eller i kombinasjon, og i tilsynsarbeidet blir risiko og vesentlighet prioritert.

For å nå målene sine, benytter Finanstilsynet disse virkemidlene i tilsynsvirksomheten:

- **tilsyn og overvåking**
- **forvaltning**
- **regelverksutvikling**
- **informasjon og kommunikasjon**

FINANSTILSYNETS VIKTIGSTE RELASJONER

FINANSTILSYNET

Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

Tlf. 22 93 98 00
Faks 22 63 02 26
post@finansilsynet.no
www.finanstilsynet.no